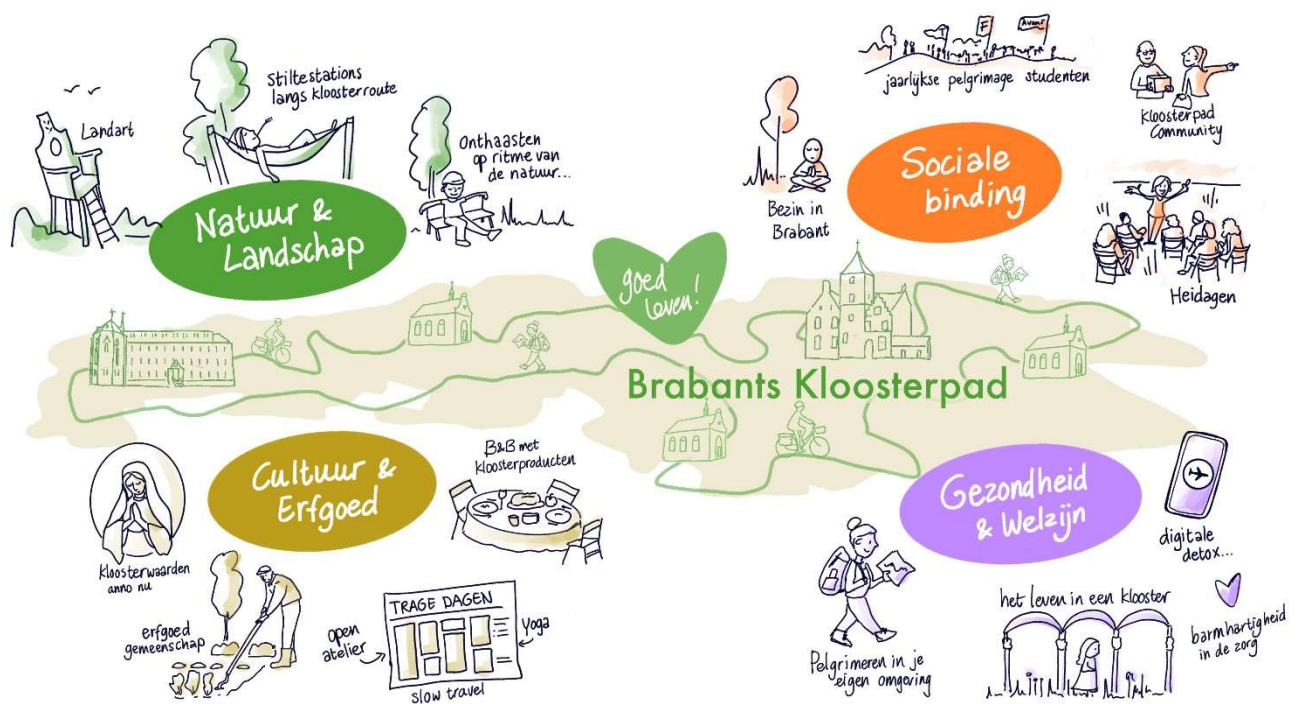

Brabants Kloosterpad als bron van mentaal welzijn voor jongeren

Projectplan ten behoeve van Faro-aanvraag 5 september 2025

Hoe kan het Brabants Kloosterpad een positieve bijdrage leveren aan mentaal welzijn van jongeren in Brabant?

Inspiratiebeeld Brabants Kloosterpad

INHOUD

INTRODUCTIE	4
ACTIVITEITENPLAN EN FASERING	7
Uitgangspunten vooraf	8
Fase 1: focus en organisatie	8
Fase 2 uitvoering en monitoring	10
Fase 3: implementatie en kennisdeling	11
BEGROTING	12
LINKJES NAAR ACHTERGRONDINFORMATIE	14

Netwerk Brabants Kloosterpad in de Hof van Lof, Megen bij de presentatie van de fietsroutes

INTRODUCTIE

Hoe kan het Brabants Kloosterpad een positieve bijdrage leveren aan het mentaal welzijn van jongeren in Brabant?

Centrale vraag: Hoe kan het Brabants Kloosterpad een positieve bijdrage leveren aan het mentaal welzijn van jongeren in Brabant?

Welzijn onder druk

De mentale druk in onze samenleving neemt toe, met name onder jongeren. Ook in Brabant is dit zichtbaar. Uit onderzoek¹ blijkt dat 52% van de Brabantse jongeren psychische klachten ervaart, zoals stress en eenzaamheid. Het aantal burn-outklachten onder werkende jongeren groeit en scholieren en studenten ervaren steeds meer prestatiedruk. Ook voor mensen die werk, zorg voor (jonge) kinderen en mantelzorg combineren, wordt de druk steeds groter.

Brabants Kloosterpad: samenwerken aan betekenisvol aanbod

Het Brabants Kloosterpad vormt een waardevolle infrastructuur van erfgoedlocaties, wandel- en fietsroutes, natuur en landschap en vrijetijdsaanbod. De innovatieve samenwerking rond het pad heeft geleid tot een stevig netwerk van kloostergemeenschappen, erfgoed- en routevrijwilligers, regionale overheden en maatschappelijke organisaties. Samen vergroten we de maatschappelijke relevantie van het Kloosterpad. Daarbij staan kloosterwaarden als bezinning, stilte, onthaasting en zorg voor elkaar en de omgeving centraal.

Inzet voor het sociaal domein

Vanuit hun intrinsieke motivatie om maatschappelijk relevant te blijven, hebben kloostergemeenschappen de eerste stappen gezet richting aanbod voor jongeren². Zo zijn er gesprekken gevoerd met jongvolwassenen en kloosterlingen, is er door studenten van Fontys Hogeschool een app met bezinningsoefeningen ontwikkeld en wijdde een BUAS-student een afstudeeronderzoek van acht maanden aan de wensen en waarden van jonge langeafstandswandelaars. Dit bevestigt het maatschappelijk potentieel van het Kloosterpad als betekenisvol wandelpad voor deze doelgroep. Daarnaast werken we samen met initiatiefnemers van jongerenpelgrimages en met de Thomas More-hogeschool aan een eerste profielschets van jongeren als gebruikers van het pad. Ook kijken we over de grens: met Interreg-partner Landschapspark de Merode (Vlaanderen) verkennen we mogelijkheden voor kennisuitwisseling en de ontwikkeling van een gezamenlijk interregionaal aanbod voor jongeren, samen met Vlaamse kloosters, abdijen en ondernemers.

Methodiek

Met deze aanvraag willen we onze manier van samenwerken verdiepen en onze expertise inzetten voor het mentaal welzijn van jongeren. We leggen een directe verbinding tussen de erfgoedlocaties van het Brabantse kloosterleven, partners uit het sociale domein en jongere doelgroepen uit de samenleving. Op deze manier kunnen de hoeders van het (im)materieel erfgoed van het Brabants Kloosterleven de jongere doelgroep bereiken met passende activiteiten. Kloosterwaarden vormen daarbij de kern en worden vertaald naar betekenis voor de huidige generatie. We stimuleren ontmoeting en uitwisseling tussen kloosterlingen, vrijwilligers, jongeren en andere deelnemers aan het pad. Zo versterken we de erfgoedbeleving en verdiepen we de ervaring van het pelgrimeren in je eigen omgeving.

¹ Bron: Een gezonde toekomst voor jongeren in Brabant

² Het exact afbakenen van de doelgroep maakt onderdeel uit van de projectaanpak

De focus ligt enerzijds op participatie en vrijetijdsbesteding op de kloosterlocaties in samenwerking met de lokale vrijwilligers en anderzijds op nieuwe vormen van 'pelgrimeren dichtbij huis'. We starten met een analyse van de behoeften van de doelgroep samen met partners uit het sociale domein en onderwijs en selecteren initiatieven die daarop aansluiten. Daarbij kijken we onder meer naar wat drempels zouden kunnen zijn om vanuit de stad (waar de problematiek het meest acuut is) naar het buitengebied te gaan, wat eventuele kostenaspecten zijn om rekening mee te houden en welke subdoelgroepen het meest kansrijk zijn om mee te starten. Bij vervolgprojecten kunnen dan andere subdoelgroepen centraal zijn. Denk aan jongeren die een sociale of economische achterstand hebben. Vervolgens onderzoeken we hoe jongeren dit aanbod ervaren en welk effect dit heeft op hun mentaal welzijn. Onze ervaringen en de resultaten van de monitoring vertalen we naar praktische tools en een methodiek voor samenwerking, die beschikbaar komt voor ons netwerk én voor andere erfgoedomgevingen.

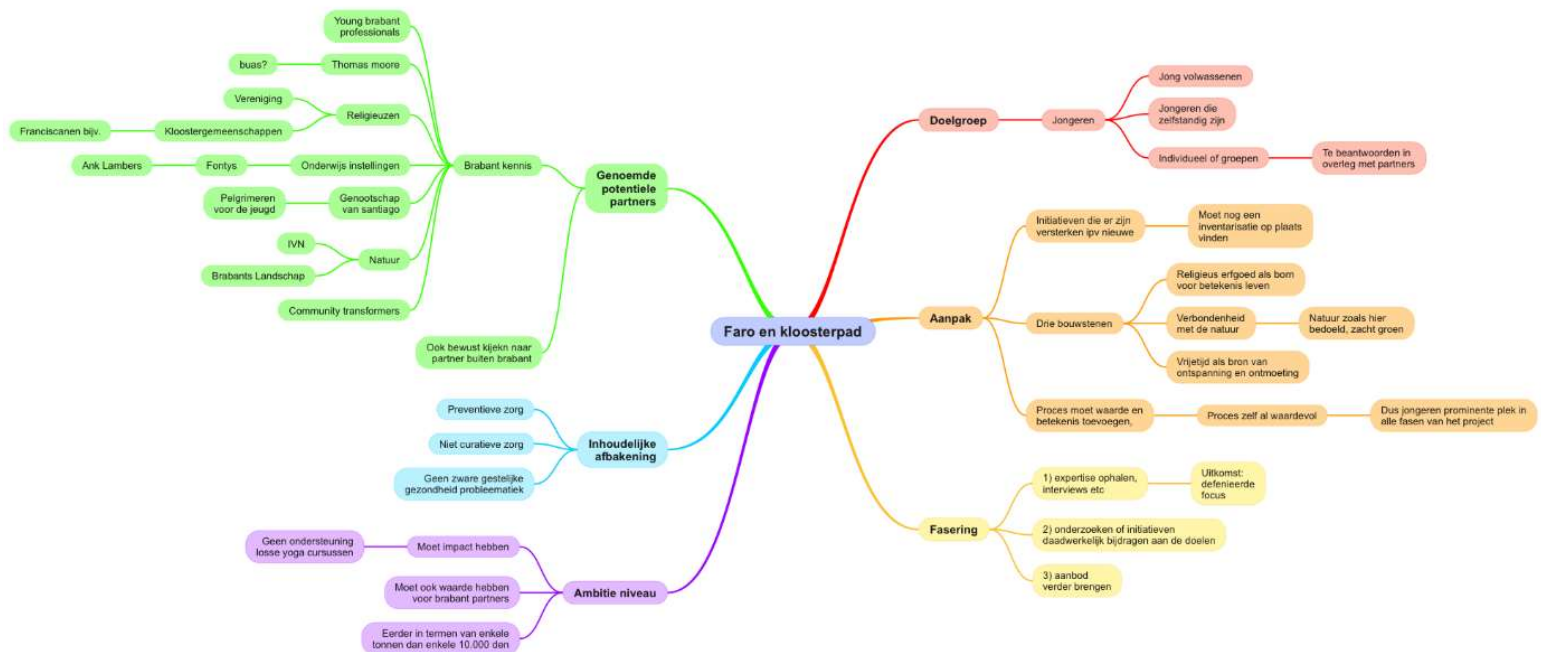
Stevig fundament

Het Brabants Kloosterpad kan bouwen op een breed netwerk van partners, waaronder: Konferentie Nederlandse Religieuzen, vrijwilligersnetwerken van Brabantse kloosters en routes, Brabant Partners, Provincie Noord-Brabant (erfgoed en vrijetijd), Verderbrenger, Studio Samenleving en Kunstloc. Daarnaast werken we nauw samen met de partners van het Interregproject Parels in helende landschappen in Brabant en Vlaanderen.

Dankzij substantiële bijdragen van Provincie Noord-Brabant en Interreg (samen meer dan €700.000), en de inzet van alle netwerkpartners, is een stevig fundament gelegd. Het Kloosterpad is inmiddels uitgegroeid tot een succesvol routenetwerk én een betekenisvolle drager van religieus erfgoed en verdiepend aanbod.

Uitgangspunten activiteitenplan

- De drie bouwstenen van het Kloosterpad staan centraal: religieus erfgoed als bron voor zingeving, verbondenheid met de natuur en vrijetijd voor ontspanning en ontmoeting.
- Jongeren worden actief betrokken in iedere stap van het proces, waarbij ook intergenerationele ontmoetingen worden gestimuleerd.
- We versterken ons netwerk met partijen die gespecialiseerd zijn in de doelgroep, welzijn en in onderzoek, zodat iedereen vanuit eigen expertise kan bijdragen.
- Iedere stap in het proces voegt waarde en betekenis toe voor de betrokkenen; het proces zelf is dus al waardevol.
- Voordat we nieuwe initiatieven starten, onderzoeken we of we bestaande initiatieven kunnen versterken.
- We bouwen voort op kennis en activiteiten van kloosterlocaties die al ervaring hebben met jongeren. De lessen daaruit delen we, zodat ook anderen hiervan profiteren.
- We richten ons op preventie in de vrije tijd: het versterken van mentaal welzijn buiten de medische context. Curatieve zorg valt buiten de scope van dit project.
- De focus ligt op jongeren die zelfstandig keuzes maken in vrijetijdsbesteding en uitgaven. Schoolgaande jongeren vallen daarmee buiten de primaire doelgroep.

Mindmap voorbereiding Faro-aanvraag: Hoe kan het Brabants Kloosterpad een positieve bijdrage leveren aan het mentaal welzijn van jongere doelgroepen in Brabant?

ACTIVITEITENPLAN EN FASERING

Uitgangspunten vooraf

Het project steunt op drie pijlers:

1. (Im)materieel religieus erfgoed en kloosterwaarden
2. Natuurbeleving (in relatie tot kloosterwaarden en welzijn)
3. Vrijetijd (in relatie tot ontmoeting en culturele verrijking)

Deze pijlers keren in elke fase terug en vormen het organiserend principe voor het activiteitenplan en het netwerk. Hierdoor ontstaat samenhang en verbinding, zonder dat ze in iedere paragraaf opnieuw benoemd hoeven te worden.

Het coördinerende projectteam bestaat uit:

- Projectcoördinator – verantwoordelijk voor strategie, voortgang, begroting en verantwoording; ondersteund door de projectmedewerker.
- Adviseur – levert expertise op het gebied van religieus erfgoed en financiën.
- Curator – bewaakt de inhoudelijke kwaliteit van de activiteiten.
- Projectmedewerker – ondersteunt bij organisatie en uitvoering.

Daarnaast zet Brabant Partners haar eigen capaciteit in voor financiële administratie, marketing- en communicatiekracht, expertise en netwerk in de vrijetijdssector. De Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) levert eveneens actieve inzet.

De begroting is gebaseerd op aantoonbare ervaring met vergelijkbare Europese projecten. Ook de samenwerkende partners van het Brabants Kloosterpad dragen bij met hun netwerk, expertise en ondersteuning. Daarmee bouwen we voort op een solide samenwerkingsstructuur met bewezen kennis en ervaring.

Jongeren over het Kloosterpad in het kader van het jaar van het Brabantse Kloosterleven

1. Fase 1: focus en organisatie

Periode november 2025 – maart 2026

Periode: november 2025 – maart 2026

Het doel van deze fase is om de aanpak te onderbouwen met expertise uit het veld. Zo brengen we scherp in beeld:

- welke doelgroep precies centraal staat,
- welke activiteiten het beste aansluiten,
- met wie we samenwerken in de uitvoering,
- en welke meetbare doelstellingen we nastreven.

Op basis hiervan werken we ook een plan voor monitoring, analyse en evaluatie uit.

1.1 Gespreksronde met experts: wat hebben jongeren nodig?

We voeren gesprekken met experts op het gebied van mentaal welzijn, onderzoek, de drie pijlers én met jongeren zelf. Doel: onze aanpak aanscherpen, focus aanbrengen en de betrokkenheid in het veld vergroten. Daarbij benutten we zowel Brabantse als landelijke expertise.

1.2 De waarde van het netwerk

Via onze communicatiekanalen doen we een oproep aan partijen die actief zijn in Brabant en relevante ervaring hebben. We maken kennis en onderzoeken hoe zij kunnen aansluiten bij de uitvoeringsfase.

Netwerkbijeenkomst

We organiseren een interactieve bijeenkomst met experts uit de verschillende sectoren en betrokkenen om het project te delen, input op te halen en de samenhang in het netwerk te vergroten. Jongeren worden nadrukkelijk bij deze bijeenkomst betrokken. Ook erfgoedpartijen uit andere regio's zijn welkom om kennis en ervaring uit te wisselen.

Vrijwilligersbijeenkomst

Vrijwilligers zijn een drijvende kracht achter het Kloosterpad. Tijdens een speciale bijeenkomst verkennen we hoe de activiteiten in gastenverblijven, kloostertuinen, kapellen, winkels en vieringen duurzaam kunnen bijdragen aan het welzijn van jongeren. Doel is om te onderzoeken hoe jongere doelgroepen kunnen worden betrokken en hoe hun vrijetijdsbesteding direct maatschappelijke waarde kan krijgen.

Ondernemersbijeenkomst

Langs het 700 km lange pad zijn vele ondernemers actief in toerisme, cultuur, recreatie en welzijn. Met een inspiratieprogramma maken we hen vertrouwd met het religieus erfgoed en de initiatieven rond mentaal welzijn. Ondernemers die aanbod ontwikkelen, worden meegenomen in de communicatie richting jongeren en betrokken bij de monitoring. Zo worden hun ervaringen onderdeel van de gezamenlijke tools.

1.3 Plan van aanpak en monitoring

De bevindingen uit de gespreksronde en bijeenkomsten vormen de basis voor een uitgewerkt plan van aanpak en een concreet monitoringsplan. De monitoring wordt uitgevoerd door een externe partij, bij voorkeur in samenwerking met hogescholen zoals Fontys, Avans en Thomas More (Mechelen), gezien hun ervaring met de doelgroep.

In deze fase concretiseren we ook de uitvoeringsagenda van fase 2: welke activiteiten worden uitgevoerd, door wie en wanneer, en hoe resultaten worden gemeten.

Daarnaast gebruiken we het plan van aanpak en monitoring als basis voor aanvullende subsidieaanvragen. Dit project biedt aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling. Daarover zijn we in gesprek met andere partijen. Denk aan samenwerken op het gebied van positieve gezondheid, het toegankelijk maken van het aanbod voor jongeren die een sociale of economische achterstand hebben, samenwerken met onderwijs om schoolgaande jongeren en MBO te betrekken, met de betrokken sectoren erfgoed, vrijetijd, zorg, welzijn, natuur werken aan een divers gezamenlijk aanbod voor Trage dagen in Brabant. Met dit project leggen we een basis waarop doorgebouwd kan worden aan een bredere verbinding van het (im)materieel kloostererfgoed, het sociale domein en de vrijetijdsector. Dit biedt nieuwe kansen voor erfgoedzorg.

Ook zoeken we actief middelen voor verbinding met kunstdisciplines. Denk aan een programma rond *spoken word*, waarmee jongeren nieuwe taal geven aan erfgoed en kloosterwaarden. Eerder vertaalde songwriter Iris Penning haar ervaringen met het Kloosterpad al in muziek en tekst: hetzelfde erfgoed, maar in een nieuwe vorm.

Om de voortgang te bewaken en tijdig bij te sturen, plannen we een vaste overlegagenda voor het coördinerende team, aangevuld met andere partners afhankelijk van de agendapunten.

zingt het lied dat ze speciaal voor het Brabants Kloosterpad componeerde

Fase 2: Uitvoering en monitoring

Periode: april 2026 – maart 2027

In deze fase voeren we activiteiten uit met initiatiefnemers langs het Brabants Kloosterpad, gericht op jongeren en de centrale vraag. De drie pijlers (erfgoed, natuur, vrijetijd) komen steeds gelijkwaardig terug. De curator bewaakt de inhoudelijke kwaliteit en de samenhang.

We blijven voortdurend in gesprek met jongeren en initiatiefnemers. Zo monitoren we de resultaten en passen we waar mogelijk direct aan, zodat het aanbod steeds beter aansluit bij de behoeften van de doelgroep.

2.1 Uitvoeren activiteiten en monitoring

De exacte invulling van de activiteiten wordt na fase 1 bepaald. In fase 2 begeleiden we de uitvoering en ondersteunen we minimaal negen initiatieven, die elk minstens twee keer worden herhaald.

Initiatieven kunnen afkomstig zijn van kloostergemeenschappen, maar ook van externe jongerenorganisaties die hun bestaande aanbod binnen de context van het Kloosterpad willen inzetten.

De monitoring gebeurt via enquêtes onder deelnemers en initiatiefnemers, aangevuld met diepte-interviews. Daarnaast monitoren we communicatie: hoe groot is het bereik, welke boodschap werkt het beste? De precieze methodiek wordt vastgelegd in het monitoringsplan.

2.2 Communicatie- en mediaplan

Het communicatieplan kent twee sporen:

- **Intern:** gericht op betrokkenheid binnen het netwerk en uitgevoerd via updates en overlegmomenten.
- **Extern:** gericht op het bereiken en activeren van jongeren, uitgevoerd door Brabant Partners via een mediacampagne, social media, pers en influencers.

De communicatie richt zich op basis van het uitgewerkte jongerenprofiel (fase 1) en maakt ook gebruik van bestaande netwerken van partners. Er wordt jaarrond gecommuniceerd over het Brabants Kloosterpad; dit programma vormt daarbinnen een extra accent gericht op de specifieke doelgroep.

2.3 Evaluatie en conclusies

Aan het einde van deze fase analyseren we de verzamelde data, inzichten en ervaringen. Ook evalueren we het proces. De resultaten worden gebundeld in een toegankelijk (digitaal) rapport, dat online beschikbaar komt en tijdens een presentatie gedeeld wordt met partners en geïnteresseerden. Op verzoek delen we onze bevindingen ook via externe bijeenkomsten en fora.

Fase 3: Implementatie en kennisdeling

Periode: april 2027 – oktober 2027

In deze fase vertalen we de inzichten en ervaringen naar concrete tools en duurzame activiteiten. Zo zorgen we dat zowel partners van het Kloosterpad als andere erfgoedomgevingen met de resultaten aan de slag kunnen.

3.1 Uitwerking tools

We ontwikkelen praktische tools, bestaande uit onder meer:

- formats voor communicatie en activiteiten gebaseerd op de drie pijlers,
- do's & don'ts rond het betrekken van jongeren bij erfgoed en welzijn,
- een beschrijving van onze werkwijze.

We onderzoeken hoe de samenwerking binnen het netwerk kan worden geborgd met een structurele aanjaagfunctie, bijvoorbeeld via een kernteam van gangmakers, een stichting of een andere vorm. Dit wordt uitgewerkt in een separaat project met eigen financiering.

3.2 Implementatie en consolidatie

Op basis van de uitkomsten uit fase 1 en 2 richten we een terugkerend programma in: **'Trage dagen in Brabant'**, gericht op slow travel en betekenisvolle vrijetijdsbesteding. Dit aanbod wordt samen met jongeren en partners ontwikkeld en via een communicatieplan onder de aandacht gebracht. Deze programmering kan uitgebreid worden naar nieuwe doelgroepen en activiteiten in mogelijke vervolgfases van dit project in de samenwerking tussen de hoeders van het kloostererfgoed en partners uit het sociale domein en onderwijs. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor een (digitale) community van pelgrims aan het Kloosterpad, gericht op ontmoeting en verbinding. Hiervoor is aanvullende financiering nodig.

3.3 Kennisdeling

We organiseren een **Klooster Quest**, een eendaagse pelgrimage voor partners, vrijwilligers, ondernemers, jongeren en experts uit Nederland en Vlaanderen. Tijdens deze dag delen we de 'lessons learned', lichten we het proces toe, dragen we de tools over en verkennen we samen nieuwe kansen en vervolginiciatieven.

Moodboard deelnemer sessie Brabants Kloosterpad voor jongeren
Brabant Partners namens samenwerkende partners Brabants Kloosterpad september 2025

BEGROTING

De begroting is opgebouwd volgens de gefaseerde aanpak van het project. De kosten zijn inclusief BTW begroot op basis van ervaring. Daarbij hebben we alleen de extra activiteiten begroot die we in het kader van deze aanvraag uitvoeren. De waarde van inzet van teams, het onderhouden van het netwerk van kloosterlocaties, de marketingkanalen, financiële administratie zijn hierdoor niet zichtbaar in de begroting, maar dit is wel noodzakelijke inbreng om dit project uit te kunnen voeren. Hetzelfde geldt voor het onderhoud van de routes, bezoekersinformatie, enzovoorts. Brabant Partners zet deze eigen middelen in omdat het project aansluit bij de visie *Goed Leven. Is aan jou* en de maatschappelijke bijdrage die de vrijetijdsector kan leveren.

Dit project biedt aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling. Daarover zijn we in gesprek met andere partijen. Denk aan samenwerken op het gebied van positieve gezondheid, het toegankelijk maken van het aanbod voor jongeren die een sociale of economische achterstand hebben, samenwerken met onderwijs om schoolgaande jongeren en MBO te betrekken, met de betrokken sectoren erfgoed, vrijetijd, zorg, welzijn, natuur werken aan een divers gezamenlijk aanbod voor Trage dagen in Brabant. Ook tijdens de looptijd van dit project gaan we actief in gesprek over cofinanciering voor gedeelten van het project en doorontwikkeling. De Provincie Noord-Brabant wil een financiële bijdrage leveren aan met name fase 1 en 2 van het project in het kader van het programma Levendig Brabant – maatschappelijke opgaven. Daar is nog geen definitief bedrag voor afgestemd, maar wel een veilige inschatting van opgenomen in de begroting.

Begroting kosten	
Fase 1: Focus en organisatie	
1.1 Gespreksrondes experts	
• Projectcoördinator	€4.400,00
• Projectondersteuning secretariaat en projectcommunicatie	€1.280,00
• Benodigdheden en onkostendeclaraties	€750,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€6.430,00</i>
1.2 De waarde van het netwerk	
• Projectcoördinator	€3.520,00
• Projectondersteuning secretariaat en projectcommunicatie	€1.920,00
• Locatie- en organisatiekosten netwerkbijeenkomsten	€1.500,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€6.940,00</i>
1.3 Plan van aanpak en monitoring	
• Projectcoördinator	€2.640,00
• Projectondersteuning secretariaat en projectcommunicatie	€1.280,00
• Opstellen plan voor monitoring	€5.000,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€8.920,00</i>
Fase 2: Uitvoering en monitoring	
2.1. Uitvoeren activiteiten en monitoring	
• Projectcoördinator	€5.500,00
• Projectondersteuning secretariaat en projectcommunicatie	€2.560,00
• Uitvoeren monitoring	€15.000,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€23.060,00</i>
2.2 Communicatie- en mediaplan	
• Projectcoördinator	€4.400,00
• Projectondersteuning secretariaat en projectcommunicatie	€1.920,00
• Vormgeving en mediaruimte	€7.500,00
• Contentcreatie	€1.500,00
• Locatiekosten persbezoek	€1.000,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€16.320,00</i>
2.3 Evaluatie en conclusies	
• Projectcoördinator	€2.640,00
• Projectondersteuning secretariaat en projectcommunicatie	€800,00
• Vormgeving en verspreiding	€1.000,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€4.440,00</i>

Fase 3: Implementatie en kennisdeling	
3.1 Uitwerking tools en methodiek	
• Projectcoördinator	€6.600,00
• Projectondersteuning secretariaat en organisatie	€2.560,00
• Benodigdheden en vormgeving	€1.500,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€10.660,00</i>
3.2 Implementeren en consolideren	
• Projectcoördinator	€7.040,00
• Projectondersteuning secretariaat en projectcommunicatie	€2.560,00
• Trage dagen programma consolideren aanbod	€5.000,00
• Trage dagen communicatiemiddelen	€5.000,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€19.600,00</i>
3.3 Kennisdelen	
• Projectcoördinator	€3.520,00
• Projectondersteuning secretariaat en organisatie	€1.920,00
• Organisatie kenniscongres: uitnodiging, locatiekosten, benodigdheden, begeleiding, opvolging	€4.500,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€9.940,00</i>
Algemeen	
• Inzet adviseur 75 uur à €145	€10.875,00
• Inzet curator 100 uur à €120	€12.000,00
• Inzet vrijwilligers 500 uur à €0, bedrag gereserveerd voor onkostendeclaraties	€500,00
<i>Subtotaal</i>	<i>€22.875,00</i>
Projectbegroting totaal	€129.685,00
Financiering	
Eigen bijdrage	€10.340,00
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (te verwachten bijdrage vanuit de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro)	€99.345,00
Externe cofinanciering	€20.000,00
Projectbegroting totaal inclusief BTW	€129.685,00

Linkjes naar achtergrondinformatie

- I [Een gezonde toekomst voor jongeren in Brabant](#)
- II [Brabants Kloosterpad](#)
- III [Brabants Kloosterleven](#)
- IV [Goed leven. Is aan jou: strategie Brabant Partners voor maatschappelijke bijdrage vrijetijdssector](#)
- V [Uitvoeringsagenda Levendig Brabant](#)

Fietsvlogger [REDACTED] in de hangmat bij natuurgebied Keent aan het Brabants Kloosterpad